

21 Temmuz 2009

KAMUOYUNA

Yükseköğretim Kurulu'nun 21 Temmuz 2009 günkü toplantısında üniversiteye giriş sisteminde önemli değişiklikler yapılmasına ve bu çerçevede meslek liseleri mezunlarına üniversiteye girişte farklı katsayı uygulamasına son verilmesine oy çokluğuyla karar verilmiştir. Bu karara aşağıdaki gerekçelerle katılmadığımı kamuoyunun dikkatine sunmak isterim.

- 1) Üniversiteye giriş toplumun önemli bir bölümünü yakından ilgilendirmektedir. Bu nedenle değişikliklerin ancak kamuoyunun daha ayrıntılı bir biçimde bilgilendirilmesinden' yeterince tartışıldıktan ve geniş toplumsal mutabakata ulaşıldıktan sonra yapılması gerekir. Demokrasilerde alınan kararların özü kadar alınış süreci ve yöntemi de önemlidir.
- 2) Farklı katsayı uygulamasının kaldırılmasına ilişkin karar, aşağıdaki gelişmelerin bütünlüğü ışığında değerlendirildiğinde asıl amacın haksızlıkları giderme görüntüsü altında yükseköğretimi iktidar partisinin amaçları doğrultusunda biçimlendirmeye yönelik olduğu açıkça ortaya çıkmaktadır. Yükseköğretim kuruluşlarımızın ve bütünüyle eğitim sistemimizin çok önemli sorunları bulunmaktadır. Buna karşın son dönemde gündem gerekli altyapı ve kaynak sağlanmadan çok sayıda yeni üniversite açılması, mevcut yasal çerçeve dikkate alınmaksızın üniversitelerimizde türban yasağının kaldırılması, üniversite kontenjanlarının hızla artırılması, ilahiyat fakülteleri kontenjanlarının birden ve çok yüksek oranda artırılmış olması ve en son olarak da katsayı konusuyla işgal edilmek istenmektedir. Bu durum, iktidar partisinin amaçlarıyla YÖK'ün amaçları arasındaki örtüşme derecesini açıkça ortaya koymaktadır. Mevcut farklı katsayı uygulamasının bütün meslek lisesi öğrencilerini ilgilendirmesine karşın konunun sadece imam-hatip liseleri üzerinde odaklandırılmış olması bu kuşkuları daha da artırmaktadır.
- 3) Bu karar alınırken farklı katsayı uygulamasının gerekçelerinin hiç gündeme getirilmemiş olması düşündürücüdür. Meslek yüksekokulları dahil olmak üzere mesleki eğitimin çekiciliğinin artırılması ve imam-hatip liselerinin toplumun ihtiyaçlarının çok üstünde mezun verdikleri gibi hususlar yanında toplumun önemli bir kesiminin bu konudaki duyarlılıkları tümüyle göz ardı edilmiştir.
- 4) Büyük emekler harcanarak hazırlanan ve YÖK Genel Kurulu'nda kabul edilen kapsamlı yükseköğretim strateji raporu yeni dönemde tümüyle rafa kaldırılarak kamuda süreklilik ilkesi çiğnenmektedir. Oysa yükseköğretimin bütün sorunlarının ve varsa sistemden kaynaklanan haksızlıkların siyasal saiklerle değil belirli ilkeler ve stratejiler bağlamında ele alınması ve gerektiğinde toplumsal denge ve duyarlılıklar da dikkate alınarak giderilmesi esastır.
- 5) Diğer meslek liselerindeki öğrencilerimiz gibi, imam hatip liselerinde okuyan öğrencilerimiz genelde toplumumuzun görece düşük gelirli ailelerine mensuptur. Bu kesimin temel sorunu asla katsayı eşitsizliği değil görece düşük gelirden kaynaklanan ve eğitimin önceki aşamalarında başlayan fırsat eşitsizliğidir. YÖK'e bugün hakim olan zihniyet fırsat eşitsizliğinin giderilmesi konusunda son derece duyarsızdır. Son on sekiz ayda çok sayıda vakıf üniversitesi açılarak yükseköğretim adım adım paralı hale getirilmektedir. Yabancı sermayenin yükseköğretim sistemimize artan ilgisinin

katkısıyla, yakın bir gelecekte, geçmiştekine benzer bir özel yükseköğretim furçasının yaşanması ciddi bir olasılıktır. Bu durum, giriş sınavında düşük puan alınmış olsa da varlıklı ailelerinin çocuklarına yükseköğrenim hakkı verilmesi, eğitim sürecinin daha ilk aşamalarında başlayan fırsat eşitsizliğinin bizzat YÖK kararlarıyla daha da artması anlamına gelmektedir. YÖK'ün yükseköğretime girişteki bölgesel eşitsizlikler, dersane sektörünün yarattığı fırsat eşitsizlikleri gibi konular karşısında sessiz kalmasının, adalet duygusunun sadece siyasal gerekçelerle seçilmiş konularla sınırlı olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Yükseköğretim kurulu yükseköğretim sistemimizin üst kuruluşu olarak toplumun her kesimine eşit mesafede durmak zorundadır. Yükseköğretime ilişkin temel kararlar alan bir kurulun liyakat esasına göre değil, geçmişte KİT yönetim kurullarına yapılan atamaları çağrıştırırcasına, siyasal iktidara yakınlıkları tescilli üyelerden oluşturulması asla kabul edilemez. YÖK, siyasal iktidara yakın duruş sergileyen akademisyenlerin ödüllendirilmesinin aracı olamaz. YÖK'ün siyasal iktidarla özdeşleştiği bir ortamda üniversite özerkliğinden söz edilemez. Bir yandan demokrasi, hukukun üstünlüğü gibi yüce kavramlar dillerde pelesenk edilirken, yükseköğretim üst kuruluşlarının ve üniversite yönetimlerinin atamalar yoluyla tek sesli hale getirilmesinin altında yatan çelişki ve gizli niyet göz ardı edilemez. Üniversiteler ve onun üst kuruluşları her görüşün özgürce ifade edilebileceği yerler olmak zorundadır. Üniversitelerde siyasal temelli kadrolaşmaya izin verilemez.

Üniversitelerimiz evrensel değerleri ön planda tutması gereken kuruluşlardır. Ülkelerin can damarlarından birini oluşturmaktadır. Özerk olamayan üniversiteler bilim üretmez, bağımsız düşünebilen, medeni cesaret sahibi gençler yetiştiremez. Ülkemizde demokrasinin gelişip yeşermesi konusunda topluma önderlik edemez. Yükseköğretimin neredeyse sil baştan yeniden yapılandırıldığı son on sekiz ayda üniversitelerimizin suskunluğunda YÖK'ün ve rektör atamalarındaki tercihler marifetiyle Üniversitelerarası Kurul'un liyakat esasını yerine siyasal tercihler doğrultusunda yeniden yapılandırılmasının da payı büyüktür.

Başta bütün olanaksızlıklara karşın üniversitelerde büyük özveriyle görev yapan değerli meslektaşlarım olmak üzere, bütün demokratik kamuoyunu yükseköğretimdeki gelişmeleri, katsayı kararı gibi münferit konular yerine, yukarıda ana hatlarını çizmeye çalıştığım bütünlük içinde değerlendirmeye ve bu gelişmeler karşısında vakit geçirmeksizin daha duyarlı olmaya davet ediyorum. YÖK üyeliği görevimin son ermesine kısa bir süre kala bunu bir görev sayıyorum.
Saygılarımla

Prof. Dr. Fikret ŞENSES
YÖK Üyesi